

TALOUSARVIOALOITE 852/2003 vp

Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen asumismenoista kunnille aiheutuviin kustannuksiin

Eduskunnalle

Kun vuonna 1997 säädettiin laki toimeentulotuesta, toimeentulotukeen tehtiin samalla merkittävä huononnus ottamalla käyttöön asumiskustannusten ns. omavastuuosuus. Se on laissa ilmaistu säännöksellä, jonka mukaan toimeentulotuen perusosaan sisältyy 7 prosenttia tarpeellisen suuruisesta asumistukilain 6 §:ssä tarkoitettujen asumismenojen määrästä.

Asumiskulujen omavastuuosuuden sisällyttäminen toimeentulotuen normilaskelmaan oli osa Lipposen ensimmäisen hallituksen kannustineloukkutyöryhmän esityksiä. Alun perin esitettiin 20 %:n omavastuuta, mutta vasemmistoliiton eduskuntaryhmän vaatimuksesta budjettiriihessä omavastuuta pienennettiin 7 %:iin. Asumiskulujen omavastuuosuuden sisällyttämistä toimeentulotukimenoihin ajaneet perustelivat toimeentulotuen perusosan leikkausta työllistämiskynnyksen alentamisella ja sillä, että toimeentulotukea saavat hakeutuisivat uudistuksen jälkeen pienempiin asuntoihin asumismenojensa pienentämiseksi.

Käytäntö on vastaan sanomattomasti osoittanut, ettei lain muutoksella ole saavutettu sille asetettuja tavoitteita. Sen sijaan sillä on vaikeutettu voimakkaasti ja kohtuuttomasti kaikkein

heikoimmassa asemassa olevien ihmisten elämää ja heitä auttamaan pyrkivien kuntien sosiaalityöntekijöiden päivittäistä työtä. Myös sosiaali- ja terveysvaliokunta on todennut tilanteen ongelmallisuuden lausuessaan hallituksen vuoden 2002 toimintakertomuksessa mm. seuraavaa: "Valiokunta pitää edelleen tarpeellisenä toimeentulotukea saavien aseman parantamista, jolloin esimerkiksi tulisi tarkastella toimeentulotuen määrään alentavasti vaikuttavan asumiskustannusten omavastuun asianmukaisuutta."

Edellä sanotuista syistä johtuu, että lakia olisi mielestämme korjattava poistamalla sen 7 §:n 2 momentista asumiskustannusten omavastuuosuutta koskeva määräys. Tästä muutoksesta kunnille aiheutuu kustannuksia yhteensä 42 miljoonaa euroa vuodessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2004 talousarvioon momentille 33.32.30 lisäyksenä 42 000 000 euroa toimeentulotuen asumismenojen omavastuuosuiden poistamisesta kunnille aiheutuvien kustannusten kattamiseen.

TAA 852/2003 vp — Erkki Virtanen /vas ym.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2003

Erkki Virtanen /vas
Unto Valpas /vas
Jaakko Laakso /vas
Outi Ojala /vas
Kari Uotila /vas
Matti Kauppila /vas
Martti Korhonen /vas
Marjaana Koskinen /sd
Minna Sirnö /vas

Matti Kangas /vas
Suvi-Anne Siimes /vas
Markus Mustajärvi /vas
Anne Huotari /vas
Mikko Kuoppa /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Iivo Polvi /vas
Pentti Tiusanen /vas
Veijo Puhjo /vas